

4 Rothschild Blvd.
Tel Aviv-Jaffa 66881
Phone: +972 3 560 6080
Fax: +972 3 560 6083
Email: info@yelaw.co.il

4 שדרות רוטשילד
תל אביב-יפו 66881
טלפון: 03 560 6080
פקס: 03 560 6083
www.yelaw.co.il

ידין עילם || משרד עריכת דין
يدين عيلم || مكتب محاماة
Yadin Elam || Law Office

7 אפריל 2014
סימוכין: 21198

באמצעות פקס: 02-9977341

לכבוד:
תא"ל דוד מנחם
ראש המנהל האזרחי

הנדון: השגותינו בנוגע לקפ"ק מרחב התפר 2014

1. הרינו לפנות אליך בשם המוקד להגנת הפרט, בהמשך לפרסומו של קפ"ק מרחב התפר 2014 (להלן: **הקפ"ק**), בבקשה לשינוי הוראותיו, והכל כפי שמפורט להלן.
2. בפתח הדברים נציין כי נהלי הקפ"ק, על הסבך הבירוקרטי שהם יוצרים, אך מוסיפים לפגיעה הקשה והמתמשכת של משטר ההיתרים באוכלוסיה הפלסטינית, ובוודאי שאינם מקלים על פגיעה זו.
3. כהערה מקדימה, יצוין כי מספור סעיפי הקפ"ק במכתב זה מתייחס לגרסת הקפ"ק המופיעה באתר האינטרנט של יחידת תיאום פעולות הממשלה בשטחים (www.cogat.idf.il). מאחר ומספור הסעיפים בגרסה זו שונה מן המספור בגרסה שהועברה למוקד להגנת הפרט על ידי קצין פניות הציבור, ראוי שיובהר לגורמים השונים איזו מן הגרסאות מהווה את גרסתו הרשמית של הקפ"ק.

הנגשת הקפ"ק לאוכלוסיה הפלסטינית

4. ראשית, יודגש כי מעבר לבעיות הפרטניות שיפורטו במכתב זה להלן, קיימת בעייתיות **בעובדה שנהלי הקפ"ק ככלל אינם נגישים לתושבים הפלסטינים**. הקפ"ק מפורסם בשפה העברית בלבד ולמעט טפסים מסוימים שתורגמו בחלקם לשפה הערבית, התושבים הפלסטינים אינם יכולים להבין את הכתוב בו.
5. אנו סבורים כי עליכם למצוא דרכים יצירתיות להנגיש ולפשט את הנהלים, כך שתושב המעוניין בקבלת היתר כניסה למרחב התפר לכל צורך שהוא, יוכל להבין מהם הקריטריונים לקבלת ההיתר המבוקש, אילו מסמכים עליו לצרף לבקשתו, מתי עליו להגיש בקשה לחידוש ההיתר, מהן אפשרויות הערעור העומדות בפניו במקרה של סירוב לבקשתו, וכן הלאה.
6. יצוין, כי בתאריך 14.9.2010 נערכה פגישה בין נציגי המוקד להגנת הפרט לבין ראש המנהל האזרחי ונציגים מטעמו. בפגישה עלה נושא הפצתו של קפ"ק מעודכן, ובסיכום הפגישה שיצא מטעמכם (סימוכין: סד – 286116) נכתב כי הקפ"ק המעודכן –

"יפורסם בחלונות קבלת הקהל, בקרב משרדי הקישור הפלסטיני ובאתר האינטרנט של מתאם פעולות הממשלה בשטחים. כמו כן, בכוונת המנהל" ל לתרגם את הקפ"ק לשפה הערבית" (כל ההדגשות במכתב זה הוספו).

7. בבג"ץ 5808/93 **חברה כלכלית לירושלים בע"מ נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון**, פ"ד מט(1) 89, 100 (1995) קבע בית המשפט הגבוה לצדק כך:

"מנשרים וצווים המקבילים לחקיקה ראשית או לתקנה בת-פועל תחיקתי, ראוי להם, כדי שיהיו נחלת הכלל, כי יפורסמו בפירסום רשמי, בנוסף לפירסום בדרכים אחרות המתחייבות מן הנסיבות באזור. אולם היעדרו של פירסום רשמי אינו משמיט את הבסיס לחוקיות החקיקה, כל עוד הפירסום הוא תכליתי ויעיל ומובא לידיעת הנוגעים בדבר".

ברי כי אי פרסומו בערבית של קובץ נהלים מורכב ביותר, אשר לעיתים אף עורכי דין דוברי עברית נתקלים בקשיים בהבנת פשרו, אינו מקיים את התנאים שנקבעו בבג"ץ לפיהם על הפרסום להיות יעיל ותכליתי, ובוודאי שהעדר הפרסום בערבית אינו מאפשר להביאו לידיעת האוכלוסיה הפלסטינית הנוגעת בדבר.

8. לאור האמור, נבקש כי הקפ"ק יתורגם במלואו לשפה הערבית. עוד נבקש כי תדאגו לכך שעותקים מתורגמים לערבית של הקפ"ק יונחו במת"קים השונים ובמשרדי הקישור הפלסטיני, וכי יפורסם קישור לכתובת האינטרנט המדויקת בה ניתן למצוא את הקפ"ק המתורגם לערבית. כמו כן, נבקש כי תפעלו להנגשת ולהפשטת נהלי הקפ"ק בדרכים נוספות.

לוחות זמנים בעייתיים

לוחות זמנים להגשת בקשות ולטיפול בהן

9. בהתאם לסעיף 3 ללוח הזמנים לטיפול בבקשות השונות שבפרק א' לקפ"ק, שכותרתו "הנחיות כלליות", בקשות לחידוש היתרים שתתקבלנה לפני המועד בו נותר **חודש** לתוקפו של ההיתר הקיים, לא תטופלנה. עם זאת, בהתאם לסעיף 5(א) ללוח הזמנים, **תשובה לבקשת היתר לצרכים חקלאיים** תינתן תוך **ארבעה שבועות** מרגע קבלת כל המסמכים הדרושים במת"ק. למותר לציין כי פרק זמן של חודש זהה כמעט לחלוטין לפרק זמן של ארבעה שבועות.

10. יצוין, כי אף בשעה שהיו בתוקף נהלי קפ"ק מרחב התפר נובמבר 2011 (להלן: **הקפ"ק הקודם**), אשר קבעו כי יש להגיש בקשות להיתרים לא יותר משלושה שבועות טרם פקיעת ההיתר הקיים וכי על התשובה להתקבל תוך שבועיים ממועד קבלתה במת"ק, לעיתים קרובות התבצעה הנפקת היתרי כניסה למרחב התפר תוך חריגה משמעותית מלוחות הזמנים שהיו קבועים בנהלים. התנהלות זו הביאה לפגיעה ביכולת התושבים לעבד את אדמותיהם ברציפות ולפגיעה קשה בגידולים החקלאיים.

11. בפסק דין שניתן לאחרונה בעתירה שהוגשה בשם המוקד להגנת הפרט, בג"ץ 2361/13 **מוקדי נ' המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית** (לא פורסם, 17.10.2013; להלן: **עניין מוקדי**), מתח בית המשפט הגבוה לצדק ביקורת על אי עמידתם של המשיבים בנהלי הקפ"ק הקודם:

"ואולם, הוטרדנו מנושא ההליך המינהלי. כאמור, על התשובה להינתן תוך שבועיים מקבלת הפניה מן הקישור הפלסטינאי. לטעמנו יש להקפיד ביותר על מועד זה, שכן סד הזמנים קצר (הבקשה אמורה להיות מוגשת לא לפני שלושה שבועות מפקיעת היתר קיים, ולעבור שלבי רשות פלסטינאית – מת"ק – רשות פלסטינאית). במיוחד דרושה הקפדה כזאת כשמדובר בהיתר בן ששה חודשים, היוצר לוח זמנים לא ארוך כשלעצמו" (ההדגשה במקור).

12. ויודגש, הנהלים הקבועים בקפ"ק מרחב התפר 2014 אף גורמים לקיצור המשמעותי של סד הזמנים הקצר ממילא המוזכר בפסק הדין, ביחס לבקשות להיתרים לצרכים חקלאיים. לאור אי עמידתם של גורמי המת"ק בנהלים והיות ומועדי העברת הבקשות להיתרים מהקישור הפלסטיני למת"ק הישראלי אינם נתונים לשליטתם של התושבים, נהלים אלו יגרמו, קרוב לוודאי, לכך שכמות התושבים המעבדים את אדמותיהם ו/או את אדמות משפחותיהם אשר יוותרו ללא היתר תגדל לאין שיעור, והפגיעות הקשות ביכולת התושבים לעבד את אדמותיהם ברציפות ובגידולים החקלאיים אך יגברו.

13. לאור האמור לעיל, נבקשך כי המועד עד אליו תינתן תשובה לקבלת היתר לצרכים חקלאיים יקוצר בחזרה לשבועיים, כפי שקבעו נהלי הקפ"ק הקודם.

14. עוד נבקשך כי ניתן יהיה להגיש בקשות לחידוש היתרים (הן היתרים לצרכים חקלאיים והן היתרים אחרים) באמצעות הקישור הפלסטיני, החל מהמועד בו נותרו שישה שבועות לתוקפו של ההיתר הקיים. ויובהר, כי על המועד הקובע להיות המועד בו הוגשה הבקשה בקישור הפלסטיני, ולא המועד בו הועברה הבקשה למת"ק, מועד עליו לתושב מבקש ההיתר אין כל שליטה וברי כי הוא אינו יכול לתכנן או לצפותו.

15. כן נבקשך כי ככל שקיים עיכוב בטיפול בבקשות, יונפקו לתושבים מבקשי ההיתרים היתרים זמניים לפרקי זמן קצובים, עד לקבלת החלטות בבקשותיהם, וזאת מיוזמתכם וללא צורך בהגשת בקשה מיוחדת.

לוחות זמנים נוספים

16. על פי סעיף 18 לפרק א' לקפ"ק, שונה תוקפו של סירוב בקשה, קרי, פרק הזמן בו לא ניתן להגיש בקשה חדשה להיתר לאחר סירוב, משישה חודשים, על פי הקפ"ק הקודם, לתשעה חודשים. מאחר ומועד הסירוב הקובע הינו מועד הסירוב בוועדת הערר, ככל שהתקיימה כזו, יוצא שבהתאם לקפ"ק מרחב התפר 2014, תושב שבקשתו מסורבת, ולאחר ערעור על החלטת הסירוב היא מסורבת אף בבירור רמת"ק ובהמשך אף בוועדת הערר, עשוי להיוותר ללא היתר, וללא אפשרות להגיש בקשה חדשה להיתר, במשך פרק זמן ממושך ביותר של למעלה משנה. לדבר זה אין כל הצדקה. בהערת אגב יוער, כי אנו מתנגדים בכל תוקף לקיומן של שתי ערכאות ערעור, בזו אחר זו, על סירוב בקשה, כפי שמפורט בסעיף 41-43 להלן.

לאור האמור, נבקשך כי תוקפו של סירוב בקשה יקוצר בחזרה לשישה חודשים, כפי שקבעו נהלי הקפ"ק הקודם.

17. על פי סעיפים 2(ב) ו-2(ג) לתת הפרק בירור רמת"ק שבפרק א' לקפ"ק, על הבקשות לבירור רמת"ק להיות מוגשות תוך 45 ימים מיום העברת הסירוב לבקשה לקישור הפלסטיני או ישירות לתושב בחלון קבלת

הקהל במת"ק, ולא, יאלץ התושב המבקש להמתין עד למועד בו יוכל להגיש בקשה חדשה (תשעה חודשים, בהתאם לקפ"ק מרחב התפר 2014, פרק זמן אליו אנו מתנגדים, כאמור בסעיף 16 לעיל). כמו כן, על פי סעיפים 5(ג) ו-5(ד) לתת הפרק ועדת הערר שבפרק א' לקפ"ק, על הבקשות לוועדת ערר להיות מוגשות **תוך 45 ימים** מיום סירוב הרמת"ק, וככל שלא נערך בירור רמת"ק, מיום העברת הסירוב לקישור הפלסטיני או ישירות לתושב. יצוין, כי על פי נהלים אלו, במידה ולא הועבר סירוב, ייספר פרק הזמן האמור מהיום בו חלף המועד לטיפול בבקשה, וכי כמפורט בסעיפים 44-46 להלן, אנו מתנגדים בתוקף לאפשרות להגשת בקשה לוועדת ערר במקרה כגון דא, בו הבקשה לא טופלה במועד. גם כאן, ככל שלא הוגשה בקשה לוועדת ערר תוך 45 ימים, יאלץ התושב המבקש להמתין עד למועד בו יוכל להגיש בקשה חדשה. לוחות זמנים אלו לערעור על סירוב לבקשה **קוצרו**, ללא הצדקה, בהשוואה לקפ"ק הקודם, שקבע כי לרשות התושב עומדים **60 ימים** להגשת ערר על סירוב לבקשתו. יצוין, כי על פי נהלי הקפ"ק, לוח הזמנים האמור חל אף על הגשת בקשה לבירור רמת"ק או ועדת ערר במקרה של הגבלת תוקף היתר.

לאור האמור, נבקש כי פרק הזמן בו ניתן לערער על סירוב בקשה, בין אם באמצעות הגשת בקשה לבירור רמת"ק, בין אם באמצעות הגשת בקשה לוועדת ערר, **יוארך בחזרה ל-60 ימים**, כפי שקבעו נהלי הקפ"ק הקודם. כן נבקש כי פרק הזמן בו ניתן לערער על הגבלת תוקף היתר יעמוד אף הוא על 60 ימים ממועד קבלת ההיתר.

כמו כן, נבקש כי המועד הקובע ממנו ייספר פרק הזמן בו ניתן לערער על סירוב הבקשה יהיה **המועד בו הודע לתושב על סירוב הבקשה, באמצעות מסירת עותק מטופס הבקשה בו מפורטת סיבת הסירוב** (כקבוע בסעיף 15 לפרק א' לקפ"ק), בין באמצעות הקישור הפלסטיני ובין ישירות לתושב.

יצוין, כי בסעיפים 47-49 להלן ביקשנו כי **בכל מקרה של סירוב בקשה להיתר או הגבלת תוקף היתר**, יזמן התושב מבקש ההיתר לבירור רמת"ק או לוועדת ערר, **מיוזמתכם ובאופן אוטומטי**, וזאת מבלי שהתושב יאלץ להגיש בקשה לערעור. ברי, עם זאת, כי אין בכך כדי למנוע את אפשרותו של התושב לערער מיוזמתו על הסירוב לבקשתו או על הגבלת תוקף היתרו, או להשליך על בקשתנו כי פרק הזמן בו ניתן לערער על הסירוב או ההגבלה יעמוד על 60 ימים.

בירור סטטוס הטיפול בבקשות

18. בימים 4.12.2013 (סימוכין: 18548) ו-25.12.2013 פנינו אליך בדרישה לפתרון מצב חוסר הודאות הקיים באשר לסטטוס הטיפול בבקשות להיתרי כניסה למרחב התפר המוגשות על ידי תושבים פלסטינים, ובפרט לעצם הגעת הבקשה למת"ק הישראלי, בהתאם לקבוע בפסק דינו של בבג"ץ בעניין מוקדי לעיל, בו צוין כי **"ראוי להבהיר בנהלים את אופן הפניה למת"ק לבירור מצב הטיפול בבקשה (כגון ציון בעל תפקיד ומועד), ובמיוחד האם הגיעה הבקשה לידי הגורמים שאמורים לטפל בה, שאלה שגם היא עולה לא אחת"**. זאת, הן באמצעות הסדרה בנהלים של הפנייה למת"ק לבירור סטטוס הטיפול בבקשה לקבלת היתר כניסה למרחב התפר, הן באמצעות הקפדה על מסירת אישורים על הגשת בקשות, גם כאשר הן מוגשות באמצעות הקישור הפלסטיני. פניות אלו לא נענו.

19. במכתבינו ציינו כי במקרים רבים, על אף שלתושבים נמסר מטעם הקישור הפלסטיני כי בקשתם הועברה למת"ק הישראלי בתאריך מסוים, לאחר פניות לקצין פניות הציבור או לרמת"ק, ולעיתים רק לאחר הגשת עתירה בעניין, נטען על ידי גורמי המנהל האזרחי כי הבקשה כלל לא התקבלה במת"ק הישראלי. כן צוין במכתבים כי הטענות לפיהן בקשותיהם של תושבים פלסטינים להיתרי כניסה למרחב התפר "לא נתקבלו" נשמעות לא מעט, כפי שמשמע אף מפסק הדין בעניין מוקדי, וכי בעבר אף פנה המוקד להגנת הפרט אל קודמך בתפקיד (ביום 28.2.2012), כמו גם למנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה (פנייה מיום 25.8.2011 באמצעות ב"כ), התריע על הבעיה והדגיש כי האחריות למציאת פתרון הולם לבעיה מוטלת על גורמי המנהל האזרחי.

20. לצערנו, בחודשים האחרונים התעצמה התופעה של סירוב לטפל בבקשות המוגשות על ידי תושבים פלסטינים לקבלת היתרי כניסה למרחב התפר בנימוק שבקשותיהם **"לא נתקבלו"**, כפי שניתן ללמוד מתשובות שניתנו לאחרונה על ידי קצין פניות הציבור בענייניהם של מרשינו. כך, לדוגמא, נטען במכתבו של קצין פניות הציבור בעניינו של מר טעמה, ת"ז (סימוכין: תא-27375 מיום 22.1.2014, נושא תאריך 21.1.2014, ראה סעיף 2(ד)), במכתבו של הקצין בעניין מר עודה, ת"ז (סימוכין: תא-25351 מיום 6.11.2013), וכן במכתבו בעניינו של מר עיסא, ת"ז (תא-21229 מיום 9.7.2013 ותא-23283 מיום 2.9.2013).

21. ויודגש: קפ"ק מרחב התפר 2014 אינו נותן מענה לבעיה, שכן האפשרות לפנות לקצין פניות הציבור לצורך בירור האם הבקשה הועברה מהקישור הפלסטיני למת"ק הישראלי, ולקבל תשובה תוך שבועיים ממועד קבלת בקשת הבירור, הקבועה בסעיף 11(ג) לפרק א' לקפ"ק, אינה עונה על הצורך בקבלת מידע אמין ומדויק בזמן אמת, מידע הנכון למועד הבירור ולא לשבועיים קודם לכן. כמו כן, אין די באפשרות לברר האם הבקשה הועברה למת"ק, אלא יש צורך באפשרות לברר מידע נוסף הנוגע לסטטוס הטיפול בבקשה, כגון באיזה שלב נמצא הטיפול בבקשה ומהי התשובה שהתקבלה. לאפשרות של תושבים פלסטינים לפנות בכתב או טלפונית לקצין פניות הציבור או למת"ק, אם ישירות ואם באמצעות ב"כ, לצורך בירור סטטוס הטיפול בבקשתם, וכמובן, לקבל תשובה מיידית ואמינה, ישנה חשיבות רבה לפתרון מצב חוסר הודאות הקיים כיום באשר לסטטוס הטיפול בבקשות להיתרי כניסה למרחב התפר המוגשות על ידי תושבים פלסטינים, ובפרט לעצם הגעת הבקשה למת"ק הישראלי.

22. כמו כן, הקפ"ק קובע מתן אישור על הגשת בקשה רק כאשר זו הוגשה במת"ק (סעיף 12 לפרק א' לקפ"ק) ואינו פותר את הצורך במתן אישור על הגשת בקשות המוגשות באמצעות הקישור הפלסטיני, המהוות כידוע את החלק הארי של סך כל הבקשות המוגשות להיתרי כניסה למרחב התפר. אין כל הצדקה להגבלת ההנחיה למתן אישורים על הגשת בקשות המוגשות במת"ק הישראלי בלבד, במיוחד מאחר ולרשות הפלסטינית אין שיקול דעת בעניין היתרי כניסה למרחב התפר, ותפקידה הינו תפקיד טכני בלבד, המתמצה בקבלת הבקשות מהתושבים, העברתן למת"ק, והעברת התשובות וההיתרים מהמת"ק אל התושבים. הלכה למעשה, תפקידה של הרשות הינו להוות מעין תיבת דואר או שליחה של גורמי המנהל האזרחי אשר להם הסמכות הבלעדית בטיפול בבקשות ובהנפקת היתרי כניסה למרחב התפר. לפיכך, אין כל מניעה שבד בבד עם העברתה של בקשה מהקישור הפלסטיני למת"ק הישראלי, יועבר לקישור הפלסטיני אישור על הגשת הבקשה והגעתה למת"ק, אשר יימסר, בתורו, למגיש הבקשה.

23. לאור האמור לעיל, נבקש כי אישורים על הגשת בקשות ימסרו גם כאשר אלו מוגשות באמצעות הקישור הפלסטיני.

24. כן נבקש כי תימסר לנו זהות הגורם אשר באפשרותם של תושבים פלסטינים לפנות אליו טלפונית או בכתב, אם ישירות ואם באמצעות ב"כ, לצורך בירור סטטוס הטיפול בבקשתם, ובפרט האם התקבלה הבקשה במת"ק, ולקבל תשובה אמינה בזמן אמת. למותר לציין כי על הגורם האמור לשלוט בשפה הערבית על מנת לאפשר פניות ישירות של תושבים פלסטינים.

בני משפחה של בעלי אדמות במרחב התפר

25. סעיף 9(ד) לתת-הפרק "היתרים לצרכים חקלאיים במרחב התפר" שבפרק ג' לקפ"ק, שכותרתו "היתרים לתושבי איו"ש לצורך כניסה ושהייה במרחב התפר", קובע כי לא יתקבלו בקשות להיתרי תעסוקה חקלאית מטעם המועסקים שאינן בשם המעסיק. ברי כי דרישה זו מתקבלת על הדעת כאשר מדובר במועסק אשר אינו בן משפחה של בעל האדמה, אלא פועל שכיר לכל דבר ועניין. לעומת זאת, אין בידינו לקבל דרישה זו ככל שהיא מתייחסת לבן משפחה של בעל אדמות במרחב התפר, הזכאי להיתר כניסה למרחב התפר מכוח זיקתו החזקה לאדמות משפחתו.

26. ויוזכר, כי בסעיף 74 לכתב התשובה בבג"ץ 9961/03 המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר נ' ממשלת ישראל ובבג"ץ 639/04 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון (לא פורסם, 5.4.2011), מיום 13.11.2006, התחייבו המשיבים כי:

"כפי שנקבע בפרשת הכפר יאנון, אין דין הפגיעה בחופש התנועה של אדם בשטח ציבורי באזור המוחזק בתפיסה לוחמתית כדין הפגיעה בחופש התנועה שלו בשטחו הפרטי. לפיכך סגירת שטח מרחב התפר, ובמקביל קביעת משטר היתרים, שמאפשר לכל בעלי הזיקה הפרטנית לאדמות מרחב התפר לקבל היתר כניסה למרחב או להתגורר בו, לפי העניין, מאזנת לדעת המשיבים בצורה ראויה בין הצורך הביטחוני הדוחק העומד בבסיס הנקיטה בצעדים אלה, לבין הפגיעה בזכויות תושבי האזור".

27. עוד יצוין כי ביום 27.7.2011, במהלך הדיון בעתירה בבג"ץ 5078/11 אבו-זר נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית, תהה כבוד ההרכב מדוע נמנעת כניסתו של העותר למרחב התפר לצורך עיבוד אדמות משפחתו, על אף שאין כל מניעה בטחונית בעניינו. כבוד השופט פוגלמן העיר לב"כ המשיבים כי: "כנראה שפסקי הדין צריכים להיות איתכם פחות ליברליים ואתם שוכחים שזה תושבי אזור וזה שטח שמטעמים פרקטיים קיבלנו אותו. בכל תיקי הגדר אתם מסבירים לנו (ש)אין בעיה זה קו התפר, ועכשיו אנו רואים את המציאות אז תעמדו מאחורי המילה שלכם, מדובר פה במשפחה אז או שתגידו בתיקי גדר אנו לא

ניתן לעבור אך אני מרגיש פה סוג של מצג כפול". לאחר דברים אלה הוסיפה כבוד הנשיאה ביניש כי "להיכנס לאזור לא צריך להיות קושי" (עמוד 3 לפרוטוקול, ההדגשות הוספו). העתירה בבג"ץ 5078/11 נדחתה תוך שבית המשפט הנכבד הניח כי המשיבים ישקלו מחדש את עמדתם ויאפשרו לעותר להיכנס לאדמות משפחתו.

28. נזכיר, כי כבר ביום 21.3.2013 פנינו לקודמך בתפקיד (סימוכין: 13360) וציינו: "המדיניות הנוהגת כלפי בני משפחה של בעלי הקרקעות החקלאיות במרחב התפר צריכה להשתנות מיידית כך שתמחיש את הזיקה החזקה של בני המשפחה לאדמות, והדבר צריך למצוא את ביטויו בקפ"ק מרחב התפר החדש. המדיניות הנוהגת כיום מתעלמת באופן מוחלט מהמשמעות של עיבוד האדמות המשותף, מן הערך המשפחתי בעבודה זו, מן המסורת רבת השנים ומצורת לימוד עבודת האדמה, בה מועבר הידע מהורים לילדיהם. למשפחות פלסטיניות רבות ישנה מסורת רחבה סביב אדמותיהן, בה סיפורו של כל עץ מסופר מסב לילדיו ולנכדיו, וסודות האדמה נחלקים במהלך העבודה, כתף אל כתף. מסורת ארוכת שנים זו נגדעה, באחת, עם הקמת גדר ההפרדה, אשר מאז הקמתה, בני משפחה נתפסים כזרים, וכניסתם לאדמותיהם נמנעת מהם".

29. כפי שצינו במכתבינו ליועמ"ש מהימים 24.9.2013 ו-7.11.2013 (סימוכין, בהתאמה: 17180 ו-18247), אשר העתקיהם הועברו אליך, אנו סבורים שהנפקת היתרים לתושבים שבעלות משפחותיהם אדמות במרחב התפר צריכה להתבצע באופן שאינו תלוי בקריטריונים הקבועים בטבלת קמ"ט חקלאות. טבלה זו, שהינה טבלה מקצועית הקובעת את מכסת העובדים הדרושה לחלקה ביחס לסוג הגידול בה, אינה לוקחת בחשבון את רצונם של התושבים להגיע לאדמות הנמצאות בבעלות משפחותיהם, מדורי דורות, גם בשעה שלא קיים צורך חקלאי מיידי להגעתם לאדמות. כך, נאסרת הכניסה לאדמות המשפחתיות על תושב המעוניין לחוות בהתפתחותם של הגידולים החקלאיים ולוודא כי לא ניזוקו, או אף לשבת בצילם של עצי הזית ולערוך פיקניק או לקרוא ספר, אך בשל העובדה שניתנו די היתרים על פי טבלת קמ"ט חקלאות.

30. ויובהר, כי לא ניתן להסתפק בסעיף סל כללי המשאיר לרמת"ק את שיקול הדעת להורות על הנפקת היתרים לקרובי משפחה מדרגה ראשונה מעבר למכסת המועסקים, "בהתאם לצורך ולשיקול דעתו בנסיבות העניין" (סעיף 10(א)(9)(ג) לתת-הפרק "היתרים לצרכים חקלאיים במרחב התפר" שבפרק ג' לקפ"ק), ובאפשרות להגשת בקשות מעבר למכסה בתקופת מסיק הזיתים (סעיף 13 לתת-הפרק האמור, ראה התייחסות לעניין המסיק בסעיפים 33-40 להלן). על בני משפחתם של בעלי אדמות, אשר הינם אף יורשי האדמות העתידיים, לקבל היתרי כניסה למרחב התפר מכוח זיקתם החזקה לאדמות משפחתם.

31. לאור האמור לעיל, נשוב ונבקש כי תשונה המדיניות בעניין הנפקת היתרים עבור בני משפחה של בעלי אדמות במרחב התפר, כך שיונפקו לתושבים אלו היתרי כניסה למרחב התפר שלא כתלות בטבלת קמ"ט חקלאות, באופן שישקף את הזיקה החזקה שיש להם לאדמות, כבני משפחה של בעלי אדמות.

32. כן נבקש כי תבוטל הדרישה לפיה בקשות להיתרי תעסוקה חקלאית המוגשות על ידי בני משפחה של בעלי אדמות במרחב התפר יוגשו בליווי בקשת בעל האדמה.

מסיק הזיתים

33. על פי סעיף 13 לתת-הפרק "היתרים לצרכים חקלאיים במרחב התפר" שבפרק ג' לקפ"ק, בעונת המסיק ניתן להגיש בקשות היתרי תעסוקה חקלאית מעבר למכסה הקבועה, עבור בני משפחתו של בעל האדמה. עם זאת, בהתאם לסעיף קטן (א), תוקפם של ההיתרים שיונפקו יהיה לחודשיים בלבד, בין התאריכים 1 באוקטובר ועד 30 בנובמבר.

34. יובהר, כי תקופת מסיק הזיתים משתנה מדי שנה, והיא אף משתנה מאזור לאזור בתחומי הגדה המערבית. על פי רוב, תקופה זו נמשכת למעלה מחודשיים, והיא אינה מוגבלת בהכרח לחודשים אוקטובר ונובמבר.

35. כזכור, במכתבו של קצין פניות הציבור מיום 13.8.2013 (סימוכין: מעב-22585), נמסר כי "בתקופת המסיק מונפקים לבני משפחת החקלאי היתרים זמניים ביד נדיבה, ומעבר לצורך החקלאי בעיבוד האדמה, הן מבחינת כמות ההיתרים והן מבחינת משכם. זאת, מתוך הכרה בחשיבות המסיק בתרבות הפלסטינית". ברי, כי הנפקת היתרים לתקופה של חודשיים בלבד אינה הנפקה "ביד נדיבה" מבחינת משכם של ההיתרים.

36. נציין, כי באתר האינטרנט של הפרקליטות הצבאית, נכתב ביום 5.9.2012, מפי יועמ"ש הגדה המערבית, כי "עונת מסיק הזיתים באזור יהודה ושומרון חלה מדי שנה, בין החודשים ספטמבר ודצמבר" (<http://www.mag.idf.il/163-5247-he/Patzar.aspx?pos=43>).

37. ובתצהירו של קמ"ט חקלאות מיום 1.8.2012, שניתן במסגרת בג"ץ 2857/12 עמאר נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית, נמסר כי "המועד המדויק [של המסיק – הח"מ] תלוי באזור הגיאוגרפי ובמזג האוויר" (סעיף 5(ד) לתצהיר).

38. גם ב"סיכום פעילות יחידת קצין מטה חקלאות המנהל האזרחי יהודה ושומרון בתחום מסיק הזיתים בשנת 2010", צוין כי "המסיק התחיל ב-5/10/10 במרבית הנפות למעט נפות חברון (כולל דורה) ובית לחם כשהמסיק שם התחיל אחרי ה-15/10 ונמשך עד תחילת חודש דצמבר. יש לציין, כי ההכנות לעונת המסיק החלו בתחילת חודש ספטמבר (ניקוי עשבים, כריתת חזירים מסביב לגזע ועוד)".

39. בנוסף, לעמדתנו, אין כל הצדקה להגבלת התקופה בה ניתן להגיש בקשות להיתרים עבור תקופת המסיק לשבועיים, כפי שקובע סעיף 13(ב) לתת-הפרק האמור.

40. לאור האמור לעיל, נבקש כי משך ההיתרים המונפקים לתקופת המסיק יוארך לפרק זמן משמעותי יותר מחודשיים. כן נבקש כי ניתן יהיה להגיש בקשות להיתרים עבור תקופת המסיק החל מראשית חודש אוגוסט, ללא הגבלת זמן.

בירור רמת"ק וועדת ערר

התנגדות לקיום ועדת ערר כערכאת ערעור שנייה על סירוב בבירור רמת"ק

41. תחת "ועדת השימוע" שהיתה נהוגה בהתאם לנהלי הקפ"ק הקודם, קפ"ק מרחב התפר 2014 ייסד שני מנגנוני ערעור על סירוב לבקשה או על הגבלת תוקף היתר (ניתן לערער אף על אי-טיפול בבקשה במועד, אפשרות לה אנו מתנגדים בתוקף, כפי שיפורט להלן): בירור רמת"ק וועדת ערר.

42. נבהיר, כי אין לנו התנגדות לפיצול הערעור לשני מנגנונים שונים, כל עוד מדובר בערכאות ערעור מקבילות. ואולם, על פי סעיף 5(א)(1) לתת-הפרק "ועדת הערר" שבפרק א' לקפ"ק, משמשת ועדת הערר גם כערכאת ערעור על סירוב בקשה להיתר לאחר בירור רמת"ק, קרי כערכאת ערעור שנייה. לכך אין ביכולתנו להסכים. לא יתכן כי תושב שבקשתו להיתר מסורבת, ולאחר בירור רמת"ק נותר הסירוב בעינו, יאלץ לפנות לערכאת ערעור נוספת בטרם יהא באפשרותו לעתור לבג"ץ. אנו מתנגדים נחרצות להוספת שלב נוסף למיצוי ההליכים, אשר אך יסרבל את משך הטיפול בבקשות לקבלת היתרי כניסה למרחב התפר ויאריך את לוח הזמנים עד להגשת עתירה, תוך העמקת הפגיעה הנגרמת ממילא לתושבים אשר ההיתרים מתבקשים על ידם.

43. לאור האמור, נבקש כי תבוטל הדרישה לקיום ועדת ערר כערכאת ערעור שנייה על סירוב בקשה לאחר בירור רמת"ק.

התנגדות לאפשרות לערור על אי טיפול בבקשה במועד

44. סעיף 5(א)(ג) לתת-הפרק "ועדת הערר" שבפרק א' לקפ"ק קובע את האפשרות להגיש בקשה לוועדת ערר במקרה שהבקשה להיתר לא טופלה במועד. אין בידינו לקבל את האפשרות האמורה, המגלגלת על התושב את הכשל שלכם לטפל בבקשה במועד, ומטילה עליו נטל בירוקראטי נוסף ללא כל הצדקה!

45. למעשה, נהליכם יוצרים מצב אבסורדי, לפיו ככל שהתושב, אשר בקשתו לא נענתה בהתאם ללוח הזמנים הקבוע בקפ"ק, שלא באשמתו אלא בשל טיפול לקוי שלכם, אינו מגיש בקשה לוועדת ערר תוך 45 ימים מהיום בו חלף המועד לטיפול בבקשה, נחסמת בפניו האפשרות להגשת בקשה לוועדת ערר, ואין באפשרותו אף להגיש בקשה חדשה להיתר במשך תשעה חודשים (יוער, כאמור לעיל, כי אנו מבקשים את הארכת המועד להגשת בקשה לוועדת ערר ל-60 ימים ואת קיצורו של תוקף הסירוב לשישה חודשים). בדי כי אין להעניש את התושב על כשלכם לטפל בבקשתו במועד.

46. לאור האמור, נבקש כי תבוטל האפשרות לערור על אי טיפול בבקשה במועד. בהקשר זה נזכיר כי בסעיף 15 לעיל ביקשנו כי ככל שהטיפול בבקשות להיתרים מתעכב, יונפקו לתושבים מבקשי ההיתרים היתרים זמניים לפרקי זמן קצובים, עד לקבלת החלטות בבקשותיהם, וזאת מיוזמתכם וללא צורך בהגשת בקשה מיוחדת. יישום בקשה זו ייתר כמובן את הצורך של התושב לערור על אי הטיפול בבקשתו במועד.

זימון אוטומטי לבירור רמת"ק או לוועדת ערר במקרה של סירוב בקשה או הגבלת תוקף היתר

47. לעמדתנו, בכל מקרה בו בקשה להיתר מסורבת או שתוקף ההיתר מוגבל, מכל טעם שהוא – עליכם לזמן את התושב מבקש ההיתר לבירור רמת"ק או לוועדת ערר, מיוזמתכם ובאופן אוטומטי, וזאת מבלי שהתושב יאלץ להגיש בקשה לערער על הסירוב או ההגבלה, שהרי אך ברור כי תושב אשר הגיש בקשה להיתר ובקשתו נדחתה או שתוקף היתרו הוגבל, יהיה מעוניין לערער על ההחלטה. ברי, עם זאת, כי אין בערעור האוטומטי כדי למנוע את אפשרותו של התושב לפנות מיוזמתו ולערער על הסירוב לבקשתו או על הגבלת תוקף היתרו.

48. ערעור יזום ואוטומטי עשוי להקל על התושבים מבקשי ההיתרים, אשר רבים מהם אינם בקיאים בנהלים וכלל אינם מודעים לאפשרותם לערער על הסירוב לבקשתם או על הגבלת תוקף ההיתר שהונפק להם. יתרה מזאת, פיצול האפשרות לערער לשני מנגנוני ערעור שונים, בהתאם לקפ"ק מרחב התפר 2014, מקשה אף יותר על התמצאות התושבים בנהלים, וכתוצאה מכך, על הערעור על הסירוב או ההגבלה. זימון יזום ואוטומטי יאפשר לכם לנתב כל סירוב או הגבלה למנגנון הערעור המתאים להם על פי נהליכם.

49. לאור האמור, נבקש כי בכל מקרה של סירוב בקשה או הגבלת תוקף היתר, יזמן התושב המבקש לבירור רמת"ק או לוועדת ערר, מיוזמתכם ובאופן אוטומטי, וזאת מבלי שהתושב יאלץ להגיש בקשה לערעור.

איחוד האמצעים להגשת בקשות לבירור רמת"ק וועדת ערר

50. סעיף 2(ב) לתת-הפרק "בירור רמת"ק" שבפרק א' לקפ"ק קובע כי בקשה לבירור רמת"ק תוגש במת"ק הישראלי, ואילו סעיף 5(ג) לתת-הפרק "ועדת הערר" שבפרק האמור קובע כי בקשה לוועדת ערר תישלח לקצין פניות הציבור.

51. כאמור לעיל, פיצול האפשרות לערער לשני מנגנוני ערעור נפרדים מקשה גם כך על התמצאות התושבים בנהלים. העובדה שכל בקשת ערעור באמצעות כל מנגנון ערעור צריכה להיות מוגשת לגורם שונה ובאופן שונה מחמירה את קשיי ההתמצאות של התושבים בנהליכם.

52. לאור האמור, נבקש כי יאוחדו האמצעים העומדים לרשות התושבים המעוניינים לערער על הסירוב לבקשתם או על הגבלת תוקף היתרם, כך שיעמוד לרשותם מגוון של אמצעים להגשת בקשת ערעור, בין אם מדובר בבקשה לבירור רמת"ק ובין אם בבקשה לוועדת ערר: הגשה באמצעות פקס לקצין פניות הציבור, הגשה ישירה במת"ק הישראלי והגשה באמצעות הקישור הפלסטיני. יוער, כי לשכתו של קצין פניות הציבור צריכה להיות ערוכה, כמובן, לקבלת בקשות בערבית.

רישום פרוטוקול מלא בבירור רמת"ק

53. בניגוד לנהלים המתייחסים לוועדת ערר, המחייבים רישום פרוטוקול מלא ומסירתו לאחר הדיון בוועדה, יחד עם טופס סיכום ועדת הערר (סעיפים 6(ג) ו-6(ד) לתת-הפרק "ועדת הערר" שבפרק א' לקפ"ק), הנהלים המתייחסים לבירור רמת"ק מחייבים אך ורק את רישום עיקרי הדברים בטופס סיכום בירור רמת"ק, ואת מסירתו של טופס הסיכום לאחר הבירור (סעיפים 3(ב) ו-3(ג) לתת-הפרק "בירור רמת"ק" שבפרק האמור).

54. אין כל הצדקה לרישום של עיקרי הדברים בהליך של בירור רמת"ק, תחת רישום הפרוטוקול המלא.

55. יוזכר, כי ביום 28.10.2013 פנינו אליך בעניינו של מרשנו, מר יחיא עבאדי, ת"ז 938091089 (סימוכין: 17953), לאחר שבעקבות בקשתנו לקבלת פרוטוקול ועדת השימוע שנערכה למרשנו, נמסר לנו סיכום השימוע במקום פרוטוקול השימוע המלא. במכתבנו ביקשנו כי תבהיר לנו כי עליהם לרשום פרוטוקולים מלאים, אמיינים ומדויקים במהלך הדיונים בוועדות השימוע, ולא סיכומים. כך כתבנו במכתב:

"יודגש, כי אי רישום פרוטוקולים מלאים, אמיינים ומדויקים, במהלך הדיונים בוועדות השימוע, פוגע בזכותם של התושבים בעניינם נערכים השימועים לקבלת מידע, לייצוג ולהליך הוגן, וביכולתם לשקול את המשך צעדיהם, ובכלל זה, את האפשרות לפנות לערכאות משפטיות. מאחר והתושבים אינם מיוצגים בשימוע, קיימת חשיבות רבה לכך שהדברים שנאמרו במהלך השימוע יובאו במלואם לידיעת עורכי הדין שלהם על מנת שאלו יוכלו לייצגם כראוי. כמו כן, על הכתוב בפרוטוקול להוות תיעוד נאמן למציאות, אשר ניתן יהיה להסתמך עליו במקרה של פנייה לערכאה משפטית, באופן בו תמומש הזכות להליך הוגן..."

**השיקולים הבלעדיים שצריכים להנחות את עורכי ועדות השימוע הינם זכויותיו של התושב
שבעניינו נערך השימוע לקבלת מידע, לייצוג ולהליך הוגן, וחובת ועדת השימוע לפעול כרשות
מנהלית תקינה, כפי שמתחייב הן מהנהלים שנקבעו על ידיכם והן מכללי הצדק הטבעי."**

56. בעקבות מכתב זה, נמסר לנו ביום 30.10.2013 על ידי קצין פניות הציבור (סימוכין: תא-24957), כי סוגית רישום הפרוטוקולים במהלך ועדות השימוע "חודדה בפני הגורמים הצריכים לכך" וכי "המנהל האזרחי משיך לפעול לקיום ועדות שימוע של פי הנהלים הקבועים לכך וכתיבת פרוטוקולי הוועדות בהתאם".

57. לאור האמור לעיל, נבקש כי גם בהליך של בירור רמת"ק, יתחייב רישום הפרוטוקול המלא ומסירתו לאחר הבירור. בהקשר זה יוער, כי יש להבהיר בנהלים שמסירת הפרוטוקולים לאחר הליכי בירור רמת"ק וועדות ערר צריכה להיעשות מיד בתום ההליך ולא רק בעקבות פנייה לקצין פניות הציבור.

החרמת היתרים

58. סעיף 5(ג) לפרק ה' לקפ"ק, שכותרתו "נוהל טיפול בשימוש לרעה בהיתר מרחב התפר" (להלן: **נוהל ההחרמה**) קובע כי החרמת היתר ראשונית **לא תעלה על תקופה של 30 ימים**. מכאן, שבתום 30 ימי ההחרמה הראשונית (ועל פי סעיף 6(ב) לנוהל ההחרמה, ככל שהשבת ההיתר התבקשה בפרק זמן זה), יש להשיב את ההיתר לבעליו. עם זאת, בקפ"ק זה הושמטה ההנחיה המפורשת, שהיתה קבועה בסעיף 88(ג)5 לקפ"ק הקודם, לפיה "במקרה בו לא תתקבל החלטה על-ידי הגורם המוסמך, על-פי הנוהל כאמור, יש להחזיר את ההיתר המוחרם לבעליו לאחר סיום 30 ימי החרמה".

59. לאחרונה נתקלנו במקרים בהם תושבים שהיתריהם הוחרמו לא זומנו לבירור רמת"ק או לוועדות שימוע, וזאת על אף שהגיעו למת"ק על מנת לבקש את השבת היתריהם, בהתאם לנוהל ההחרמה (ראה, למשל, מכתבנו לקצין פניות הציבור מיום 28.1.2014 (סימוכין: 19944) בעניינם של מר איאס גאנס, ת"ז 944068980, ומר פראס גאנס, ת"ז 944068972, ומכתבנו לקצין פניות הציבור מהימים 3.2.2014 (סימוכין: 20068) ו-17.2.2014 (סימוכין: 20376) בעניינו של מר מוחמד זיד, ת"ז 936453778; העתקי המכתבים הועברו אליך). ייתכן שקיום הנחיה מפורשת המורה להשיב את ההיתר לבעליו ככל שלא זומן לבירור רמת"ק היתה מביאה לזימון מרשינו לבירור, בהתאם לנהלים, ומייתרת את הצורך לפנות בעניינם לקצין פניות הציבור.

60. עוד נציין, כי לעמדתנו, אין הצדקה להטיל על התושב את הנטל לבקש את השבת היתרו המוחרם, אלא יש **לזמן באופן יזום ואוטומטי** כל תושב שהיתרו מוחרם לבירור רמת"ק תוך 30 ימים ממועד ההחרמה. הדבר יקל על תושבים שהיתריהם הוחרמו, היות ופעמים רבות לא נמסרים להם טפסי החרמה, בניגוד לנהלים, והתושבים לא מודעים לכך שבאפשרותם לפנות למת"ק ולבקש את השבת ההיתרים תוך 30 ימים. הזימון האוטומטי אף יקל על תושבים הנאלצים להמתין לעיתים זמן ממושך ביותר במת"קים לצורך הגשת בקשה להשבת ההיתר, לעיתים אף מבלי שנציגי המת"ק מאפשרים להם לעשות כן (ראה עניינו של מר מוחמד זיד, כמפורט במכתבים שאוזכרו בסעיף 59 לעיל). יוער, עם זאת, כי אין בזימון האוטומטי לבירור רמת"ק כדי למנוע את אפשרותו של התושב לפנות מיוזמתו ולבקש את השבת היתרו המוחרם.

61. לאור האמור לעיל, נבקש כי יובהר בנהלים באופן מפורש כי ככל שתושב שהיתרו הוחרם לא זומן לבירור רמת"ק תוך 30 ימים ממועד ההחרמה – **היתרו יושב לו בתום 30 ימי ההחרמה**. כן נבקש כי הזימון לבירור רמת"ק, תוך 30 ימים ממועד החרמת ההיתר, ייעשה על ידיכם **באופן יזום ואוטומטי**.

אחריות מעסיק

62. הן סעיף 12 לתת-הפרק "היתרים לצרכים חקלאיים במרחב התפר" והן סעיף 12 לתת-הפרק "היתרים לצרכים מסחריים במרחב התפר", שבפרק ג' לקפ"ק, קובעים: "למעסיק אחריות למועסקיו. ניתן להטיל סנקציות על מכסת המועסקים של מעסיק שיתברר, כי מועסקיו משתמשים לרעה בהיתר התעסוקה שבידם באופן עקבי, בהתאם להוראות פרק ה'", היינו, נוהל ההחרמה.

63. אין בידינו לקבל הוראה זו. כידוע לכם, ככל שתושב המחזיק בהיתר תעסוקה חקלאית או מסחרית משתמש לרעה בהיתרו באופן עקבי, עומד לרשותכם מגוון אפשרויות פעולה, בהתאם לנהלים, כגון זימון לבירור רמת"ק, אי הנפקת היתר והחרמת היתר. עם זאת, ברי כי שימוש לרעה של בעל היתר תעסוקה אינו מהווה עילה להטלת סנקציות על בעל האדמה. הענשת בעל האדמה על חטאיהם-לכאורה של בני משפחתו או פועליו השכירים המחזיקים בהיתרים, הינה **בלתי מתקבלת על הדעת**.

64. לאור האמור, נבקש כי הסעיפים האמורים **יבוטלו**.

שוכרי וחוכרי אדמות במרחב התפר

65. סעיף 9(ב) לתת-הפרק "היתרים לצרכים חקלאיים במרחב התפר" שבפרק ג' לקפ"ק קובע כי "חקלאי שהינו שוכר של חלקה יימנה במכסת המועסקים", וזאת בניגוד לחקלאי שהינו בעלה המקורי של חלקה, יורש חלקה או רוכש חלקה, אשר לא יימנו במכסת המועסקים, בהתאם לסעיף 9(א).

66. אין כל הצדקה להתייחס לשוכרי ולחוכרי אדמות במרחב התפר באופן שונה מבעלי אדמה, ובוודאי שאין להתייחס אליהם כאל פועלים שכירים נטולי זיקה לקרקע, ולמנותם במכסת המועסקים. לשוכרי וחוכרי אדמות, בדומה לבעלי אדמה, זכות מוקנית על הקרקע, אשר אינה תלויה בשאלה אם הם מעבדים אותה בעצמם או שמא הם מעסיקים פועלים לשם עיבודה.

67. לאור האמור, נבקש כי שוכרי וחוכרי אדמות במרחב התפר לא יימנו במכסת המועסקים, בדומה לבעלי אדמות.

מעבר קטין

68. סעיף 2(א)2 לתת-הפרק "מעבר קטין" שבפרק ד' לקפ"ק, שכותרתו "מעברים", מאפשר את כניסתו למרחב התפר של קטין, שאינו מתגורר או לומד במרחב התפר, בליווי קרוב משפחה מדרגה ראשונה המחזיק בהיתר מסוג חקלאי או צרכים אישיים בלבד. כלומר, בהתאם להוראה זו, אין באפשרותו של קטין להתלוות לקרוב משפחתו המחזיק בהיתרי תעסוקה חקלאית, מסחר, תעסוקה מסחרית והיתרים נוספים.

69. אין הצדקה להגביל את התלוותו של קטין לקרובי משפחתו המחזיקים דווקא בסוגי היתרים מסוימים. מדוע, למשל, שבעלי בתי עסק לא יוכלו לקחת עימם את ילדיהם לבית העסק שברשותם, בדומה לבעלי אדמות להם מתאפשר לקחת עמם את ילדיהם לאדמותיהם? ילדים לעיתים מתלווים להוריהם על מנת ללמוד את המלאכה כך שיוכלו בעתיד לסייע לפרנסת המשפחה. כמו כן, במקומות עבודה רבים מקובל להביא את הילדים בימי חופשה מבית הספר ולעיתים אף בזמן מחלה. אין כל סיבה למנוע אפשרויות אלו מתושבים פלסטיניים שמקור פרנסתם במרחב התפר.

70. לאור האמור, נבקש כי התלוותו למרחב התפר של קטין, שאינו מתגורר או לומד במרחב התפר, לקרוב משפחתו, לא תוגבל דווקא לסוגי היתרים מסוימים בהם מחזיק קרוב המשפחה.

לסיכום

71. במכתב זה העלנו שורה של השגות ובקשות לשינוי הוראות הקפ"ק, הממתינות להתייחסותכם. ככל שאתם סבורים כי קיים צורך בפגישה לשם הבהרת מי מההשגות ודיון בה, כמובן שנשמח להשתתף בפגישה כאמור.

72. נזכיר כי סעיף 2 לחוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958, קובע כי חובה על עובד ציבור להשיב בכתב לפניות המופנות אליו לכל היותר בתוך ארבעים וחמישה יום וכי אף פקודות הצבא עצמן מחייבות מענה בכתב, בהקדם ולכל המאוחר בתוך 45 יום. בסעיף 4 לפקודת מטכ"ל 08.0101 – פניות גורמים אזרחיים – חובת מתן תשובה והנמקה, נקבע כי:

"חייל שקיבל פנייה בכתב מגורם אזרחי, והוא מוסמך על-פי דין לטפל בנושא הפנייה, ישיב לפונה בהקדם, אך לא יאוחר מ-45 ימים מיום קבלת הפנייה."

73. לפיכך, נודה לתשובתכם העניינית תוך 45 ימים מפנייתנו, קרי לא יאוחר מיום 22.5.2014.

בתודה מראש,

ניצן אילני, עורכת דין

העתקים:

אלי"מ דורון בן-ברק, יועמ"ש הגדה המערבית
סג"מ אלון כהן, קצין פניות הציבור, לשכת ראש המנהל האזרחי